

Sygn. akt II CZ 17/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa A. Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko A. S. i M. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 12 czerwca 2013 r.,

zażalenia pozwanej M.K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w .z dnia 16 sierpnia 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 16 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy w P. odrzucił skargę kasacyjną pozwanej M. K. od wyroku tego Sądu z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie z powództwa A. Spółka Akcyjna w W. o zapłatę. Podstawą prawną odrzucenia skargi był art. 398⁶ § 2 k.p.c., a jej przyczyną nieopłacenie skargi kasacyjnej w terminie, mimo oddalenia wniosku pozwanej o zwolnienie jej z opłaty od skargi postanowieniem Sądu Okręgowego w P. z dnia 16 lipca 2012 r.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej pełnomocnik pozwanej zarzucił naruszenie art. 101 ust. 1 i 2 oraz art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dalej jako u.k.s.c.) poprzez niezasadne oddalenie wniosku o zwolnienie pozwanej od kosztów sądowych w części opłaty od skargi kasacyjnej w całości, mimo że ze złożonego przez nią oświadczenia wynika, iż pozwana nie jest w stanie uiścić opłaty bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny. Wniósł o zmianę postanowienia w przedmiocie wniosku o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej poprzez zwolnienie pozwanej od opłaty w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a także o uchylenie postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlega oddaleniu. W jego treści nie zostały wskazane żadne przepisy, których naruszenia miałyby się dopuścić Sąd orzekający o odrzuceniu skargi kasacyjnej na skutek nieuiszczenia od niej opłaty. Pozwana występująca poprzez profesjonalnego pełnomocnika uzasadniła swoje stanowisko, kwestionujące zaskarżone postanowienie tym, że nie ma środków finansowych na opłacenie skargi kasacyjnej. Jednakże jej wniosek w sprawie zwolnienia z kosztów, w postępowaniu wszczętym wniesieniem skargi kasacyjnej, był rozpoznawany i nie został uwzględniony przez Sąd Okręgowy w P. Toteż zgodnie z art. 126 k.p.c., mającym zastosowanie poprzez art. 398⁴ § 3 zdanie pierwsze k.p.c., sąd nie podejmuje czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata. Skoro pozwana nie została zwolniona z uiszczenia opłaty od skargi

kasacyjnej, to powinna była ją wnieść wiedząc, że niewniesienie opłaty spowoduje bezskuteczność podjętej czynności, w tym wypadku dotyczącej złożonej skargi kasacyjnej.

Czynności sądowe podlegają opłatom. Osoby, które uważają, że ich nie stać na poniesienie tych opłat mogą wnieść o zwolnienie w całości lub w części z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, jednak decyzja o zwolnieniu należy do sądu i nie nakłada na sąd obowiązku wydania postanowienia pozytywnego dla osoby wnoszącej o zwolnienie. Ma to znaczenie dodatkowe w postępowaniu ze skargi kasacyjnej, które ma charakter nadzwyczajny, gdyż dotyczy prawomocnego już orzeczenia sądu drugiej instancji. Pozwana była zwolniona w całości z opłaty od apelacji, zatem mogła bez przeszkód związanych z kosztami sądowymi skorzystać z prawa do sądu poprzez kontrolę orzeczenia w postępowaniu dwuinstancyjnym, które gwarantuje Konstytucja RP. Nadzwyczajny charakter postępowania przed Sądem Najwyższym powoduje wszczęcie na skutek skargi kasacyjnej nowej sprawy, ponieważ postępowanie kasacyjne nie stanowi trzeciej instancji sądowej. Tym bardziej więc zwolnienie z opłaty od apelacji nie przenosi się na postępowanie przed Sądem Najwyższym i sprawą sądu rozpoznającego wnioski o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej jest wydanie postanowienia zwalniającego od tej opłaty albo odmawiającego pozytywnego rozpatrzenia wniosku. Decyzja leży w gestii sądu rozpoznającego wnioski, który wydaje stosowne postanowienie po dokonaniu analizy przesłanek i okoliczności przedstawionych przez stronę. Tak też się stało w niniejszej sprawie i dlatego nie można zarzucić Sądowi Okręgowemu w P., że zastosował powołany przepis odrzucając skargę kasacyjną, która nie została należycie opłacona, gdyż taki był obowiązek tego Sądu, oparty o właściwe, przytoczone na wstępie przepisy.

Mając to na uwadze należało zażalenie oddalić na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. Odmówienie powodowi zasądzenia kosztów wyniknęło ze zwrócenia mu odpowiedzi na zażalenie, nie zostały więc spełnione przesłanki do żądania zwrotu kosztów na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.